A 922

14.
15.
9.
38
14.
3
38
2.
110

Actum in Curia Regia Varsaviensi Die Octava Mensis Januarii Annô Domini Millesimô Septingentesimô Nonagesimô Primô.

AD Officium & Acta præsentia Castrensia Capitanealia Varsaviensia personaliter veniens Mfcus Antonius Siarczyński Sacræ Regiæ Majestatis & Comitiorum Ordinariorum Generalium & Confæderationis Generalis Regni Secretarius, eidem Officio & Actis Ejus Constitutiones infrascriptas obtulit ad ingrossandumque in Acta præsentia porrexit, tenoris talis:

Prawa Kardynalne niewzruszone.

I.

Wiara Swięta Katolicka Rzymfka Oboyga Obrządków ze wfzyftkiemi Prawami Kościoła Swiętego *in Spiritualibus* w obu Narodach Korony Polfkiey i Wielkiego Xięftwa Litewfkiego, tudzież w Prowincyach do nich należących, wieczyście panującą będzie, i tak fię w Aktach publicznych mianować ma.

II.

Królem Polfkim, Wielkim Xięciem Litewfkim, nie kto inny bydź może, iak fzczególnie z urodzenia, albo powołania Katolik Rzymfki; Królowa także Katoliczka Rzymfka bydź powinna: A gdyby innego była wyznania, tedy pokądby do Wiary Swiętey Rzymfkiey nie przyftąpiła, koronowaną bydź nie może.

III.

Przeyście od Kościoła Rzymfkiego Katolickiego Oboyga Obrządków do iakiegokolwiek innego Wyznania, zawfze za Kryminalny wyftępek poczytywane będzie.

IV.

Dla wszystkich Ludzi Wyznania, dotąd w Państwach Rzeczypospolitey tolerowanego, a od panuiącey Wiary innego, pokóy w Wyznaniu i Obrządkach zachowuiemy, waruiąc: iż żadna Zwierzchność Duchowna lub Swiecka nie będzie mogła nikogo, prześladować z przyczyny Wyznania i Obrządków.

V.

Królestwo Polskie i Wielkie Xięstwo Litewskie z wszystkiemi Xięstwami, Woiewództwami, Ziemiami, Powiatami, Feudami, wszelkiemi Miastami i Portami do siebie należącemi, wieczystą Unią podług uroczystych Warunków nawzaiem złączone, na zawsze w nienaruszonym Związku, złączeniu, i trwałości zostawać ma. Nie będzie się godziło na żadnym Seymie, ani komużkolwiek bądź, żadney Części zamieniać, tym bardziey od Ciała Rzeczypospolitey oddzielać, ustępować, lub oddzielenie, albo zamianę przedsiębrać.

VI.

Królestwo Polskie i Wielkie Xięstwo Litewskie ze wszystkiemi Xięstwami, Woiewództwami, Ziemiami i Powiatami, z których się teraz Rzeczpospolita składa, i na potym składać będzie, iest i nazawsze bydź ma Rzeczapospolitą wolną, i nikomu niepodległą. Która Rzeczpospolita iedno i nierozdzielne składaiąc Ciało, sama w Stanie Szlacheckim Prawa dla Narodu stanowić iest mocna, i tym tylko Narod posłuszeństwo winien: sama tylko Podatki na potrzeby publiczne uchwalać iest mocna, i uchwalonemi rozrządzać: sama tylko Woysko dla powszechney Obrony i ubespieczenia sobie iedynie wierne i podległe utrzymywać, a do posłuszeństwa Władzy, którą nad Woyskiem przełoży, obowiązywać: Sama Woynę wypowiadać, Pokóy i wszelkie Traktaty zawierać: sama tylko Królów wolnie obierać, Magistratury, oraz Urzędy tworzyć, znosić, przeciąg Urzędowania naznaczać, Osoby do Magistratur, Osoby do Reprezentacyi za Granicą Dyplomatycznych i wszelkich Urzędów obierać, tudzież o sposobie wyboru onych stanowić mocna będzie.

VII.

Wszelka Cudzoziemska Gwarancya Rządu Polskiego, przeciwna niepodległości Rzeczypospolitey, i uwłaczaiąca Jey Samowładności, iest i nazawsze będzie nieważną, i aby żadna podobna pod iakimkolwiek bądź pretextem od nikogo w Rzeczypospolitey proponowaną, i przyiętą bydź nie mogła, tym Prawem Kardynalnym waruiemy.

VIII.

VIII.

Nic przeto w Państwach Rzeczypospolitey za Prawo i Władzę poczytano bydź nie ma, coby nie wypływało z wyraźney Woli Rzeczypospolitey na Seymach: Zadna Urzędowa Władza, nikomu rozkazywać i do wykonania rozkazów zniewalać nie będzie mocna, czego nie rozkazuią Prawa: nie będzie mogła pozwalać sobie, i nikomu tego, czego zakazuią Prawa; nie będzie zaniedbywać, i zaniedbania dopuszczać w tym, co Prawa wykonywać nakazuią.

IX.

Wszyscy Obywatele Rzeczypospolitey Stanu Szlacheckiego i wszelkiey Kondycyi, także Cudzoziemce, Przybylce, i iakimkolwiek sposobem w Państwach Rzeczypospolitey znayduiący się Ludzie, Prawem dotąd spisanym, i które napotym ustanowione i spisane będzie, sądzeni bydź maią przez te Urzędy i Władze, do których z Prawa należą, i należeć będą.

X.

Neminem captivabimus nisi Jurevictum: nie będzie się godziło ani Królowi, ani żadney Władzy Rządowey, zgoła nikomu tego Prawa naruszać, wyiąwszy przypadki Prawami wyszczególnione, i wyszczególnić się maiące.

XI.

Głos wolny na Seymikach każdemu Szlachcicowi i na Seymie Seymuiącemu, nayuroczyściey zabeśpiecza się, i pod żadnym iakimkolwiek bądź pretextem Sądowi nie podpada: Także Głos wolny każdemu Obywatelowi, nawet nie na Ziazdach publicznych, tudzież myśli lub zdania swego, czyto pismem, czy drukiem wydanie, a to z podpisem Imienia swego, warnie się, bez potrzeby zezwolenia Approbacyi, słowem: bez żadney pod iakimkolwiek nazwiskiem formy: wszakże pod odpowiedzią w Sądzie, gdyby kto pismem, lub drukiem, *directè* do buntu skłaniał, i gdyby kto krzywdził sławę bliźniego swego. W materyach zaś Religii, i dziełach ku zepsuciu obyczaiów dążących, pod Duchowną Cenzurę, tudzież Approbacyą Juryzdykcyi Duchowney Wiary Panuiącey.

Stanisław Nałęcz Małachowski Ref. W. K. Seymowy i Konfederacyi Prowincyi Koronnych Marszałek.	Kazimierz Xiąże Sapieha Gen: Art: Litt: Marszałek Konfederacyi Wo Xa Littgo.

Antoni Xże Jabłonowski Kasztelan Krakowski Deputat z Senatu z Małeypolski. Jozef Xiąże Czarto-

ryski S. L. Poseł Wołyński Deputowany do Konstytucyi z Prowincyi Małopolskiey. Stanisław Kostka Potocki Poseł Lubelski Dep: do Kon: z Prow: Małopolskiey. Franciszek Antoni na Kwilczu Kwilecki Poseł z Wodztwa Poznań: Deputowany do Konstytucyi z Prowincyi Wielkopolskiey mp. Adam Nałęcz Moszczeński Chor: Brac: Poseł Poznański Deputowany do Konstytucyi z Prowincyi Wielkopolskiey mp. Jzef Zabieło Łowczy Wki Lteski Poseł z Xięstwa Zmudzkiego Deputowany do Konstytucyi. A. Suchodolski P. W. S. Dep: do Kon: Post quorum quidem Constitutionum superius præinsertarum in Acta præsentia Ingrossationem, Originale earundem Eidem offerenti, prævia Officii sui Quietatione, est extraditum.

HERMAN.
mpr.

Legit: Niemirr.

600